

Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa. Komentarz praktyczny

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Prawo zamówień publicznych

z dnia 11 września 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 2019)

Tekst jednolity z dnia 19 sierpnia 2024 r. (Dz.U. z 2024 r. poz. 1320)

(zm.: Dz.U. 2025, poz. 620, poz. 769, poz. 794, poz. 1165, poz. 1173, poz. 1235)

(wyciąg)

(...)

Dział VI. Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa

Rozdział 1. Zakres zastosowania

Art. 395. [Odpowiednie stosowanie przepisów do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa]

1. Do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa:

1) stosuje się przepisy:

a) działu II:

- z wyjątkiem art. 83, art. 87 ust. 2, art. 89 ust. 1 i 3, art. 91 ust. 2, art. 92, art. 94, art. 100–102, art. 110 ust. 2 i 3, art. 115 ust. 2, art. 125 ust. 2, 3 i 6, art. 126 ust. 1 i 2, art. 127, art. 222 ust. 2–5, art. 245 ust. 6 i art. 262,
- rozdziału 3, z wyjątkiem art. 129 i art. 130 ust. 2, chyba, że przepisy niniejszego działu stanowią inaczej,

b) działu IV rozdziału 1, z wyjątkiem art. 311 ust. 1 i 3;

2)¹ nie stosuje się przepisów art. 16a, art. 16b, art. 21–23, art. 72 ust. 1 pkt 5, art. 78 ust. 4, art. 442 ust. 1 i 2, art. 443, art. 446 i art. 448.

¹ Art. 395 ust. 1 pkt 2 zmieniony ustawą z dnia 9.07.2025 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1165), która wchodzi w życie 9.09.2025 r.

2. Do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa nie stosuje się przepisów działu I rozdziału 7 w zakresie, w jakim przewidują obowiązek komunikacji z wykonawcą wyłącznie przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, oraz art. 97 ust. 10 w zakresie, w jakim przewiduje obowiązek przekazania oryginału gwarancji lub poręczenia w postaci elektronicznej.

3. Do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa nie stosuje się przepisów ustawy właściwych dla przetargu nieograniczonego, partnerstwa innowacyjnego, dynamicznego systemu zakupów oraz konkursu.

Spis treści

	Nb
1. Wdrożenie dyrektyw unijnych	1
2. Zakres stosowania przepisów z zakresu obronności i bezpieczeństwa	2
3. Przepisy niemające zastosowania w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa	3
4. Zamówienia klasyczne a sektorowe	4

1 1. Wdrożenie dyrektyw unijnych. Odnosząc się w pierwszej kolejności do systematyki PrZamPubl, należy zauważyć, że ustawa zawiera regulacje wdrażające kilka dyrektyw unijnych. Ustawodawca w celu zapewnienia skrótości PrZamPubl, zarówno „Zamówienia sektorowe” (dział V), jak i „Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa” (dział VI) uregulował w odrębnych działach ustawy z zastosowaniem techniki odesłań. Z tym zabiegiem legislacyjnym powiązane jest wydzielenie przepisów ogólnych PrZamPubl, które mają zastosowanie do wszystkich reżimów udzielania zamówień publicznych. Powyższe pozwoliło ustawodawcy uniknąć powielania regulacji.

2 2. Zakres stosowania przepisów z zakresu obronności i bezpieczeństwa. W przypadku zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa art. 395 PrZamPubl prezentuje ogólne ramy zakresu zastosowania przepisów uregulowanych w odrębnych działach ustawy.

Stosując przepisy ustawy z zakresu zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, poza przepisami działu VI, należy sięgać do przepisów działu II „Postępowanie o udzielenie zamówienia klasycznego o wartości równej lub przekraczającej progi unijne” z pominięciem przepisów o:

- 1) analizie potrzeb i wymagań (art. 83 PrZamPubl);

- 2) przekazywaniu ogłoszeń (art. 87 ust. 2 PrZamPubl);
- 3) wstępnych ogłoszeniach informacyjnych (art. 89 ust. 1 i 3 PrZamPubl);
- 4) obowiązku podawania powodów niedokonania podziału zamówienia na części (art. 91 ust. 2 PrZamPubl);
- 5) ofercie wariantowej (art. 92 PrZamPubl);
- 6) możliwości zastrzeżenia w ogłoszeniu o zamówieniu, że o zamówienie mogą ubiegać się wyłącznie wykonawcy, którzy mają status zakładu pracy chronionej, spółdzielnie socjalne oraz inni wykonawcy, których głównym celem lub głównym celem działalności jest integracja osób marginalizowanych (art. 94 PrZamPubl);
- 7) sposobie opisu przedmiotu zamówienia (art. 100–102 PrZamPubl);
- 8) tzw. procedurze samooczyszczenia (art. 110 ust. 2 i 3 PrZamPubl);
- 9) warunku dotyczącego sytuacji ekonomicznej wykonawcy (art. 115 ust. 2 PrZamPubl);
- 10) sposobie składania JEDZ (art. 125 ust. 2, 3 i 6 PrZamPubl);
- 11) wzywaniu do złożenia podmiotowych środków dowodowych (art. 126 ust. 1 i 2 PrZamPubl);
- 12) braku konieczności wzywania do złożenia podmiotowych środków dowodowych (art. 127 PrZamPubl);
- 13) sposobie otwarcia ofert (art. 222 ust. 2–5 PrZamPubl);
- 14) szacowaniu kosztów cyklu życia (art. 245 ust. 6 PrZamPubl);
- 15) zawiadamianiu wykonawców o wszczęciu kolejnego postępowania w przypadku unieważnienia poprzedniego (art. 262 PrZamPubl);
- 16) trybach udzielania zamówień (art. 129 PrZamPubl) – pod warunkiem że przepisy działu VI nie stanowią inaczej;
- 17) wszczęciu postępowania o udzielenie zamówienia w trybie negocjacji z ogłoszeniem lub dialogu konkurencyjnego przez przekazanie zaproszenia do negocjacji lub dialogu (art. 130 ust. 2 PrZamPubl) – pod warunkiem że przepisy działu VI nie stanowią inaczej.

W przypadku zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa zastosowanie znajdują przepisy działu IV „Szczególne instrumenty i procedury w zakresie zamówień klasycznych” z wyjątkiem przepisów dotyczących trybów oraz okresu zawarcia umowy ramowej (art. 311 ust. 1 i 3 PrZamPubl).

3. Przepisy niemające zastosowania w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa. Jednocześnie ustawodawca wprost przesądził, że do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa nie znajdują zastosowania przepisy prawne dotyczące:

- 1) wzajemności i równości w dostępie do rynku zamówień publicznych (art. 16a i 16b PrZamPubl);

- 2) opracowywania polityki zakupowej państwa, strategii zarządzania oraz planu postępowań o udzielenie zamówień (art. 21–23 PrZamPubl);
- 3) sporządzania protokołu postępowania w zakresie odnoszącym się do konieczności podawania powodów odstąpienia od wymogu użycia środków komunikacji elektronicznej (art. 72 ust. 1 pkt 5 PrZamPubl);
- 4) okresu przechowywania protokołu postępowania (art. 78 ust. 4 PrZamPubl);
- 5) udzielania zaliczek (art. 442 ust. 1 i 2 PrZamPubl);
- 6) płatności wynagrodzenia w częściach lub udzielania zaliczek w przypadku umów zawieranych na okres dłuższy niż 12 miesięcy (art. 443 PrZamPubl);
- 7) sporządzania raportu z realizacji zamówienia (art. 446 PrZamPubl);
- 8) zamieszczania ogłoszenia o wykonaniu umowy w Biuletynie Zamówień Publicznych (art. 448 PrZamPubl).

Ustawodawca przesądził ponadto, że w postępowaniu o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa nie znajdą zastosowania przepisy działu I rozdziału 7 w odniesieniu do obowiązku komunikacji wyłącznie przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, a także art. 97 ust. 10 PrZamPubl w zakresie, w jakim przewiduje obowiązek przekazania oryginału gwarancji lub poręczenia w postaci elektronicznej oraz przepisy ustawy właściwe dla przetargu nieograniczonego, partnerstwa innowacyjnego, dynamicznego systemu zakupów oraz konkursu.

- 4 4. Zamówienia klasyczne a sektorowe.** Na tle licznych wyłączeń warto wskazać, w jakim zakresie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa zachowują podobieństwo z zamówieniami klasycznymi i sektorowymi. Do zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa zastosowanie znajdują właściwe dla zamówień klasycznych i sektorowych przepisy dotyczące w szczególności: szacowania wartości zamówienia, centralnego zamawiającego, wspólnego udzielania zamówień, w tym transgranicznego wspólnego udzielania zamówień, wstępnych konsultacji rynkowych, publikacji ogłoszeń, wyjaśnień treści SWZ, informowania wykonawców o wynikach kwalifikacji podmiotowej i wyborze oferty najkorzystniejszej, aukcji elektronicznych, katalogów elektronicznych, rażąco niskich ofert, warunków wykonania zamówienia oraz sprawozdawczości.

Art. 396. [Zamówienia mieszane]

1. Przepisy niniejszego działu stosuje się również do zamówień obejmujących równocześnie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpie-

czeństwa oraz inne zamówienia, do których zastosowanie mają przepisy ustawy, jeżeli udzielenie jednego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych.

2. Zamawiający nie może w celu uniknięcia procedur określonych w ustawie łączyć innych zamówień z zamówieniami w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

Spis treści

	Nb
1. Zamówienia mieszane	1
2. Limitujący charakter art. 396 ust. 2 PrZamPubl	2

1. Zamówienia mieszane. Artykuł 396 PrZamPubl ma charakter normy **1** kolizyjnej rozstrzygającej, której reżim prawny należy zastosować w przypadku tzw. zamówień mieszanych, tj. obejmujących zarówno elementy związane z dziedzinami obronności i bezpieczeństwa, jak i inne elementy, do których co do zasady stosuje się przepisy ustawy dotyczące zamówień klasycznych lub sektorowych.

Ustawodawca przyjął tu zasadę prymatu reżimu zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o ile udzielenie jednego, wspólnego zamówienia jest uzasadnione z przyczyn obiektywnych. Celem przepisu nie jest więc ograniczenie swobody zamawiającego, lecz uregulowanie sytuacji, w której nie można rozdzielić poszczególnych części postępowania bez naruszenia jego racjonalności technicznej, organizacyjnej czy funkcjonalnej.

Warto wskazać w tym miejscu, że „przyczyny obiektywne” to takie, które są oderwane od woli zamawiającego i są uzasadnione specyfiką określonego zamówienia, np. związane są z wymaganiami technicznymi, logistycznymi, prawnymi oraz bezpieczeństwa.

2. Limitujący charakter art. 396 ust. 2 PrZamPubl. Artykuł 396 ust. 2 **2** PrZamPubl ma charakter limitujący. Zakazuje łączenia zamówień o różnym charakterze w celu uniknięcia stosowania właściwych procedur wynikających z ustawy. W praktyce sprowadza się to do zakazu kategoryzowania typowego zamówienia cywilnego pod kategorią „obronną” tylko dlatego, że przepisy działu VI PrZamPubl są bardziej elastyczne (np. dopuszczają szersze wyłączenia jawności czy większą swobodę negocjacyjną).

W konsekwencji zamawiającemu nie wolno tworzyć pozornych powiązań między częścią obronną a cywilną.

Art. 397. [Stosowanie przepisów o usługach o charakterze priorytetowym oraz niepriorytetowym]

Jeżeli zamówienie w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa obejmuje usługi o charakterze priorytetowym oraz usługi o charakterze niepriorytetowym, określone w załącznikach I i II do dyrektywy 2009/81/WE, do udzielenia zamówienia stosuje się przepisy dotyczące tych usług, których szacowana wartość jest większa.

Spis treści

	Nb
1. Usługi o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym	1
2. Kody CPV	2

1 1. Usługi o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym. Artykuł 397 PrZamPubl ma charakter normy kolizyjnej, której zadaniem jest rozstrzygnięcie, jakie przepisy należy stosować w przypadku, gdy jedno zamówienie w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa obejmuje zarówno usługi o charakterze priorytetowym, jak i niepriorytetowym. Celem regulacji jest uniknięcie niejasności co do wyboru właściwego reżimu proceduralnego.

Zamówienia tego rodzaju mają charakter mieszany, ale ograniczony do usług z zakresu obronności i bezpieczeństwa. Oznacza to, że przepis ten nie dotyczy sytuacji, gdy w jednym zamówieniu połączono np. usługi obronne z cywilnymi – wówczas zastosowanie znajduje art. 396 PrZamPubl.

Artykuł 397 PrZamPubl stanowi implementację art. 17 dyrektywy 2009/81/WE, która reguluje zasady udzielania zamówień w sektorze obronności i bezpieczeństwa w państwach UE. Przepis odsyła do załączników I i II dyrektywy, które zawierają katalogi:

- 1) usług priorytetowych (załącznik I);
- 2) usług niepriorytetowych (załącznik II).

2 2. Kody CPV. W praktyce oznacza to, że przy analizie przedmiotu zamówienia zamawiający musi ustalić kody CPV właściwe dla poszczególnych części zamówienia i przypisać je do odpowiedniego załącznika. Dopiero po dokonaniu tej kwalifikacji możliwe jest ustalenie, które przepisy PrZamPubl będą miały zastosowanie.

Kluczowe znaczenie ma wartość poszczególnych części zamówienia. Oznacza to, że zamawiający dokonuje szacowania wartości każdej kategorii usług (priorytetowych i niepriorytetowych) i stosuje procedurę odpowiadającą części o wyższej wartości.

Art. 398. [Ułatwienia w przypadku zamówień, których przedmiotem są usługi o charakterze niepriorytetowym]

Do postępowania o udzielenie zamówienia, którego przedmiotem są usługi o charakterze niepriorytetowym, określone w załączniku II do dyrektywy 2009/81/WE, nie stosuje się przepisów ustawy dotyczących:

- 1) przesłanek wyboru trybu dialogu konkurencyjnego;
- 2) badania podstaw wykluczenia wykonawcy, o których mowa w art. 108;
- 3) minimalnych terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub terminów składania ofert;
- 4) obowiązku żądania dokumentów jako podmiotowego środka dowodowego.

Spis treści

	Nb
1. Procedura dla usług niepriorytetowych	1
2. Wyłączenia przepisów przy usługach niepriorytetowych	2

1. Procedura dla usług niepriorytetowych. Artykuł 398 PrZamPubl 1 wprowadza odrębny, uproszczony reżim proceduralny dla usług o charakterze niepriorytetowym, określonych w załączniku II do dyrektywy 2009/81/WE. Ustawodawca uznał, że dla tych usług, z uwagi na ich mniejsze znaczenie operacyjne i strategiczne, nie jest konieczne pełne stosowanie rygorów ustawy, w szczególności w zakresie formalnych przesłanek i terminów. Celem przepisu jest zatem zwiększenie elastyczności i przyspieszenie procedur zakupowych w sektorze obronnym i bezpieczeństwa, bez naruszenia zasad przejrzystości i równego traktowania wykonawców.

2. Wyłączenia przepisów przy usługach niepriorytetowych. Artykuł 398 2 PrZamPubl enumeratywnie wymienia cztery grupy przepisów, których nie stosuje się przy udzielaniu zamówień na usługi niepriorytetowe. Każde z tych wyłączeń ma charakter techniczno-proceduralny:

- 1) przesłanki wyboru trybu dialogu konkurencyjnego – w praktyce oznacza to, że zamawiający może zastosować dowolny tryb z ogłoszeniem (np. przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem) bez wykazywania przesłanek uzasadniających jego wybór;
- 2) badanie obligatoryjnych podstaw wykluczenia (art. 108 PrZamPubl) – wyłączenie oznacza, że zamawiający może, ale nie musi, żądać oświadczeń i dokumentów potwierdzających brak podstaw wykluczenia;

- 3) minimalne terminy składania wniosków i ofert – wyłączenie to pozwala na ustalenie krótszych terminów, o ile zachowany zostanie czas niezbędny do przygotowania oferty;
- 4) obowiązek żądania dokumentów jako podmiotowych środków dowodowych – zamawiający może zrezygnować z żądania podmiotowych środków dowodowych, o ile potrafi w inny sposób zweryfikować wiarygodność wykonawców. Nie zwalnia to jednak z obowiązku przestrzegania zasad proporcjonalności i niedyskryminacji (art. 16 PrZamPubl).

Rozdział 2. Postępowanie o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa

Art. 399. [Przekazywanie ogłoszeń]

Ogłoszenia w postępowaniu o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa przekazuje się do publikacji Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej zgodnie z formatem i procedurami elektronicznego przesyłania ogłoszeń, ustanowionymi przez Komisję Europejską, dostępnymi na stronie internetowej, o której mowa w ust. 3 załącznika VI do dyrektywy 2009/81/WE.

Spis treści

	Nb
1. Przekazywanie ogłoszenia do publikacji	1
2. Wymagania dla ogłoszenia	2
3. Zasada przejrzystości i niedyskryminacyjnego dostępu do informacji	3
4. Obowiązki zamawiającego	4
5. Zmiany ogłoszenia	5
6. Zastosowanie art. 90 ust. 3 PrZamPubl	6

- 1 1. Przekazywanie ogłoszenia do publikacji.** W przypadku zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, objętych zakresem dyrektywy 2009/81/WE, ogłoszenia o zamówieniu muszą być przekazywane do publikacji w Dzienniku Urzędowym UE za pośrednictwem systemów elektronicznych wskazanych przez Komisję Europejską. Zgodnie z art. 399 PrZamPubl, publikacja następuje zgodnie z procedurami i formatem udostępnionym na stronie internetowej wskazanej w załączniku VI do ww. dyrektywy, tj. obecnie na portalu SIMAP (<http://simap.europa.eu>).

W praktyce oznacza to, że zamawiający muszą korzystać ze specjalnego narzędzia udostępnionego przez Komisję Europejską – eNotices2 – przeznaczonego do przygotowywania i przysyłania ogłoszeń w postępowaniach, w tym postępowaniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa. Ogłoszenia te sporządza się wyłącznie przy użyciu standardowych formularzy, określonych w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2019/1780, a ich treść powinna zawierać wszystkie informacje wymagane przepisami dyrektywy 2009/81/WE, w tym m.in. dane identyfikacyjne zamawiającego, opis przedmiotu zamówienia, warunki udziału oraz kryteria oceny ofert.

2. Wymagania dla ogłoszenia. Choć przekazanie ogłoszenia do Urzędu 2 Publikacji UE ma charakter techniczny, czynność ta stanowi istotny element formalny całego postępowania, determinujący jego zgodność z prawem unijnym. W praktyce oznacza to, że ogłoszenie musi być:

- 1) przygotowane w odpowiednim formacie;
- 2) zawierać wszystkie wymagane informacje (w tym kod CPV, warunki udziału, kryteria oceny);
- 3) przekazane wyłącznie drogą elektroniczną, za pomocą narzędzi autoryzowanych przez Komisję Europejską.

3. Zasada przejrzystości i niedyskryminacyjnego dostępu do infor- 3
macji. W tym kontekście należy podkreślić, że czynność przekazania ogłoszenia – choć techniczna – posiada doniosłość prawną: stanowi formalny początek postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i warunkuje spełnienie zasady przejrzystości oraz niedyskryminacyjnego dostępu do informacji. Z punktu widzenia kontroli uprzednich lub następczych – brak publikacji lub nieprawidłowa publikacja mogą zostać uznane za istotne naruszenie przepisów prawa, stąd niedopełnienie ww. wymogów może mieć poważne skutki praktyczne.

Zalecane jest zatem, aby zamawiający opracowali wewnętrzne procedury operacyjne dotyczące publikacji ogłoszeń w postępowaniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, uwzględniające konkretne osoby odpowiedzialne, sposób dokumentowania przekazania ogłoszenia oraz weryfikację publikacji.

4. Obowiązki zamawiającego. Warto w tym miejscu podkreślić, 4 że art. 399 PrZamPubl należy interpretować w powiązaniu z ogólnymi przepisami PrZamPubl dotyczącymi ogłoszeń, w szczególności art. 86–90 PrZamPubl (z uwzględnieniem odesłań z art. 395 PrZamPubl), biorąc pod uwagę specyfikę oraz wyłączenia przewidziane

właśnie w art. 399 PrZamPubl. Oznacza to, że zamawiający prowadzący postępowanie w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa – mimo stosowania szczególnych procedur – pozostaje zobowiązany do realizacji niektórych obowiązków publikacyjnych określonych w PrZamPubl. W szczególności:

- 1) musi udokumentować datę przekazania ogłoszenia do Urzędu Publikacji UE;
- 2) ma obowiązek udostępnić ogłoszenie o zamówieniu na swojej stronie internetowej, przy czym może to nastąpić nie wcześniej niż w dniu jego publikacji w Dzienniku Urzędowym UE (TED);
- 3) może – fakultatywnie – opublikować ogłoszenie również w innych miejscach, np. w Biuletynie Informacji Publicznej czy prasie branżowej, o ile nie narusza to zasad równego traktowania i nie prowadzi do przedwczesnego ujawnienia informacji.

5 5. Zmiany ogłoszenia. Dodatkowo należy pamiętać o obowiązkach informacyjnych związanych z modyfikacjami ogłoszenia o zamówieniu z art. 90 PrZamPubl. Tak jak w przypadku ogłoszeń dotyczących zamówień klasycznych, także w przypadku zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, każda zmiana ogłoszenia również musi zostać przekazana do publikacji zgodnie z formatem i procedurami unijnymi, z zachowaniem wymogów terminowych i technicznych.

W sytuacji gdy zamawiający dokonuje zmian ogłoszenia lub dokumentacji w toku postępowania – także w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa – kluczowe staje się rozstrzygnięcie, czy mają one charakter istotny. Oceny tej należy każdorazowo dokonywać indywidualnie, z uwzględnieniem specyfiki danego zamówienia oraz konkretnych okoliczności faktycznych i prawnych. Jak wskazano w uzasadnieniu do rządowego projektu ustawy – Prawo zamówień publicznych (Druk sejmowy Nr 3624, Sejm VIII kadencji), art. 90 ust. 3 PrZamPubl został skonstruowany w sposób odzwierciedlający podejście przyjęte w motywie 81 dyrektywy klasycznej 2014/24/UE. Zgodnie z tym motywem, zmiany ogłoszenia nie mogą prowadzić do takiej modyfikacji, która skutkowałaby np. dopuszczeniem nowych wykonawców lub przyciągnięciem innych uczestników niż ci, którzy pierwotnie mogli być zainteresowani postępowaniem. Innymi słowy, zmiany nie powinny w istotny sposób przekształcać charakteru zamówienia względem pierwotnego brzmienia ogłoszenia.

6 6. Zastosowanie art. 90 ust. 3 PrZamPubl. W praktyce, w zamówieniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, art. 90 ust. 3 PrZamPubl może znaleźć zastosowanie np. w następujących sytuacjach:

- 1) zmiana wymagań dotyczących dostępu do informacji niejawnych – np. pierwotnie wymóg posiadania poświadczenia bezpieczeństwa osobo-

wego na poziomie „tajne” zostaje zastąpiony poziomem „zastrzeżone” – taka zmiana znacząco rozszerza krąg potencjalnych wykonawców i może być uznana za istotną;

- 2) zmiana kryteriów technicznych – np. dopuszczenie innego standardu interoperacyjności systemów łączności wojskowej lub innego rodzaju uzbrojenia, który wcześniej był wyłączony ze względu na zgodność z krajowymi procedurami.

W tego typu przypadkach istnieje realne ryzyko, że zmiana będzie miała wpływ na potencjalny krąg wykonawców i naruszy zasadę przejrzystości. Dlatego też każda modyfikacja ogłoszenia lub dokumentów powinna być szczegółowo analizowana pod kątem jej skutków prawnych i faktycznych.

Art. 400. [Opis przedmiotu zamówienia]

1. W postępowaniach o udzielenie zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa przedmiot zamówienia opisuje się z uwzględnieniem odrębnych przepisów, w tym związanych z bezpieczeństwem produktu, oraz międzynarodowych porozumień normalizacyjnych, w jeden z następujących sposobów:

- 1) przez odniesienie się do wymaganych cech materiału, produktu lub usługi, o których mowa w art. 102, oraz, w kolejności preferencji do:
 - a) Polskich Norm przenoszących normy europejskie,
 - b) norm cywilnych innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego przenoszących normy europejskie,
 - c) europejskich ocen technicznych, rozumianych jako udokumentowane oceny działania wyrobu budowlanego względem jego podstawowych cech, zgodnie z odpowiednim europejskim dokumentem oceny, w rozumieniu art. 2 pkt 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/EWG,
 - d) wspólnych cywilnych specyfikacji technicznych, rozumianych jako specyfikacje techniczne w dziedzinie produktów teleinformatycznych określone zgodnie z art. 13 i art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1025/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniającego dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE,

95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylającego decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE,

- e) Polskich Norm przenoszących normy międzynarodowe,
 - f) norm cywilnych innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego przenoszących normy międzynarodowe,
 - g) cywilnych norm międzynarodowych,
 - h) systemów referencji technicznych ustanowionych przez europejskie organy normalizacyjne,
 - i) cywilnych specyfikacji technicznych,
 - j) krajowych norm obronnych oraz specyfikacji w dziedzinie sprzętu obronnego podobnych do tych norm;
- 2) przez określenie wymagań dotyczących wydajności lub funkcjonalności, w tym wymagań środowiskowych, pod warunkiem że podane parametry są dostatecznie precyzyjne, aby umożliwić wykonawcom ustalenie przedmiotu zamówienia, a zamawiającemu udzielenie zamówienia;
- 3) przez odniesienie do kategorii wymagań dotyczących wydajności lub funkcjonalności, o których mowa w pkt 2, i przez odniesienie do norm, europejskich ocen technicznych, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych, o których mowa w pkt 1, stanowiących środek domniemania zgodności z tego rodzaju wymaganiami dotyczącymi wydajności lub funkcjonalności;
- 4) przez odniesienie do norm, europejskich ocen technicznych, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych, o których mowa w pkt 1, oraz przez odniesienie do wymagań dotyczących wydajności lub funkcjonalności, o których mowa w pkt 2, w zakresie wybranych cech.

2. W przypadku braku systemów referencji technicznych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. h, przy opisie przedmiotu zamówienia uwzględnia się w kolejności:

- 1) Polskie Normy;
- 2) normy cywilne państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego;
- 3) krajowe oceny techniczne wydawane na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych;

- 4) polskie specyfikacje techniczne dotyczące projektowania, wyliczeń i realizacji robót budowlanych oraz wykorzystania dostaw;
- 5) krajowe deklaracje zgodności oraz krajowe deklaracje właściwości użytkowych wyrobu budowlanego.

3. Opisując przedmiot zamówienia przez odniesienie do norm, ocen technicznych, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2, zamawiający jest obowiązany wskazać, że dopuszcza rozwiązania równoważne opisywanym, a odniesieniu takiemu towarzyszą wyrazy „lub równoważne”.

4. W przypadku gdy zamawiający korzysta z możliwości odniesienia do norm, ocen technicznych, specyfikacji technicznych i systemów referencji technicznych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2, zamawiający nie może odrzucić oferty na podstawie faktu, że produkty i usługi będące przedmiotem oferty nie są zgodne z tymi normami, ocenami technicznymi, specyfikacjami technicznymi i systemami referencji technicznych, jeżeli wykonawca udowodni w swojej ofercie, że proponowane rozwiązania w równoważnym stopniu spełniają wymagania określone przez zamawiającego.

5. W przypadku gdy zamawiający korzysta z możliwości dokonania opisu przedmiotu zamówienia poprzez określenie wymagań dotyczących wydajności lub funkcjonalności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zamawiający nie może odrzucić oferty na roboty budowlane, produkty lub usługi zgodne z normą krajową przenoszącą normę europejską, z europejską oceną techniczną, wspólną specyfikacją techniczną, normą międzynarodową lub systemem referencji technicznych opracowanym przez europejską instytucję normalizacyjną, jeżeli wykonawca udowodni w swojej ofercie, że odpowiadają one charakterystyce i wymaganiom dotyczącym wydajności lub funkcjonalności określonym przez zamawiającego.

6. Przez jednostkę oceniającą zgodność, o której mowa w art. 105 ust. 2, rozumie się także jednostkę wykonującą działania z zakresu oceny zgodności na podstawie przepisów o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zamawiający określa w opisie przedmiotu zamówienia na roboty budowlane wymagane cechy materiału, produktu lub usługi, odpowiadające przeznaczeniu zamierzonemu przez zamawiającego, które mogą dotyczyć w szczególności:

- 1) określonych poziomów oddziaływania na środowisko i klimat;

- 2) wymagań w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych;
- 3) określonej wydajności, bezpieczeństwa lub wymiarów, w tym procedur dotyczących zapewnienia jakości;
- 4) określonej terminologii, symboli, testów i metod testowania;
- 5) określonego opakowania i oznakowania;
- 6) określonej etykiety;
- 7) instrukcji użytkowania;
- 8) procesów i metod produkcji na każdym etapie cyklu życia obiektów budowlanych;
- 9) dodatkowych badań i testów przeprowadzanych przez jednostki autoryzowane w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku;
- 10) określonych zasad dotyczących projektowania i kosztorysowania;
- 11) warunków testowania, kontroli i odbioru obiektów budowlanych;
- 12) metod i technik budowy;
- 13) wszelkich pozostałych warunków technicznych.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zamawiający określa w opisie przedmiotu zamówienia na dostawy lub usługi wymagane cechy produktu lub usługi, które mogą dotyczyć w szczególności:

- 1) posiadania przez dostawę lub usługę cech, o których mowa w ust. 7 pkt 1, 4–7 oraz 10;
- 2) określonych poziomów jakości;
- 3) określonej wydajności, przeznaczenia produktu, bezpieczeństwa lub wymiarów, w tym wymagań odnoszących się do produktu w zakresie nazwy pod jaką produkt jest sprzedawany;
- 4) procesów i metod produkcji na każdym etapie cyklu życia dostawy lub usługi oraz procedury oceny zgodności.

Spis treści

	Nb
1. Opis przedmiotu zamówienia	1
2. Zasada uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców	2
3. Sposoby opisu przedmiotu	3
4. Wymagania dotyczące wydajności i funkcjonalności	4
5. Podejście funkcjonalne i normatywne	5
6. Brak systemów referencji technicznych	6
7. Równoważność rozwiązań	7
8. Jednostka oceniająca zgodność	8
9. Katalog cech i parametrów w opisie przedmiotu zamówienia dla robót budowlanych	9

10. Katalog cech i parametrów w opisie przedmiotu zamówienia dla dostaw i usług	10
11. Złożoność art. 400 PrZamPubl	11

1. Opis przedmiotu zamówienia. Artykuł 400 PrZamPubl reguluje sposób opisu przedmiotu zamówienia w postępowaniach prowadzonych w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa. Struktura i założenia tego opisu są wyraźnie zakorzenione w ogólnych zasadach określonych w art. 99–102 PrZamPubl. Omawiany przepis stanowi szczegółowe rozwinięcie i uszczegółowienie zasad wyrażonych w art. 99 PrZamPubl, z tą różnicą, że akcentuje wymiar bezpieczeństwa produktu, odniesienia do międzynarodowych porozumień normalizacyjnych oraz odrębności wynikające z potrzeb obronnych państwa.

2. Zasada uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Zgodnie z art. 395 PrZamPubl, mimo szczególnego charakteru zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, do opisu przedmiotu tych zamówień stosuje się zasady z art. 99 PrZamPubl, co oznacza, że podstawowym kryterium pozostaje zapewnienie uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. W tym sensie, omawiany przepis ma zatem charakter doprecyzowujący, a nie odrębny czy derogacyjny wobec ogólnych wytycznych dla opisu przedmiotu zamówienia.

3. Sposoby opisu przedmiotu. Artykuł 400 ust. 1 PrZamPubl wylicza cztery dopuszczalne sposoby opisu przedmiotu zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa. To wyliczenie ma charakter alternatywny, przy czym kolejność nie jest przypadkowa – wskazuje na preferencję stosowania opisów o charakterze normatywnym (pkt 1) przed funkcjonalno-wydajnościowymi (pkt 2), a także dopuszcza rozwiązania mieszane (pkt 3 i 4). Praktycznie rzecz biorąc, zamawiający w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa powinni w pierwszej kolejności odwoływać się do istniejących systemów norm technicznych i standardów, które gwarantują interoperacyjność sprzętu obronnego lub kompatybilność z systemami państw sojusznicznych. Dlatego ustawodawca wymienia tak szczegółowo kolejne poziomy odniesienia: od Polskich Norm przenoszących normy europejskie, po krajowe normy obronne i specyfikacje sprzętu obronnego. W kontekście obronności takie normy, choć mają charakter cywilny, stanowią fundament dla bezpieczeństwa i jakości technicznej wyrobów. Odwołanie do norm cywilnych i ocen technicznych służy uniknięciu sytuacji, w której zamawiający formułuje parametry w sposób oderwany od uznanych standardów. W praktyce ma to znaczenie w zamówieniach np. na sprzęt teleinformatyczny, systemy łączności czy komponenty

Przejdź do księgarni →

ksiegarnia.beck.pl